

"Munkácsy Tudományos Diákköri Konferencia-2015"

**ÖRÖKBEFOGADOTT
FELNŐTT KUTYÁK SZOCIALIZÁCIÓJA
(Brúnónak)**

**KÉSZÍTETTE: KUTAS JÚLIA
KAPOSVÁRI TÁNCICS MIHÁLY GIMNÁZIUM
12/B**

1. Bevezetés

„Egy nemzet nagysága és erkölcsi fejlettsége híven tükröződik abban, ahogyan az állatokkal bánik” (Mahatma Ghandi)

Témaválasztásomban az motivált, hogy szeretném megváltoztatni az emberek gondolkodását arról, hogy csak és kizárólag kölyök, vagy nagyon fiatal kutyát szabad választani társnak. Akik így gondolkodnak, ezt azzal indokolják, hogy csak fiatal korban tud kialakulni szoros kötődés kutyá és gazdája között.

Kutatási eredményeimmel szeretném bebizonyítani, hogy a felnőtt kutyák is ugyanúgy be tudnak illeszkedni a családba, mint a kölykök. Szeretném elősegíteni a társadalom szemléletformálását a felelős állattartással kapcsolatban.

Eddig 3 kutyám volt. Az első kettő fajtatiszta kölyökkutyaként került a családukba, a harmadikat pedig menhelyről fogadtuk örökbe 2 éves korában. Nekem is előítéleteim voltak a felnőtt kutyák örökbefogadásával kapcsolatban. Sokan óva intettek tőle, amit azzal az általános vélekedéssel indokoltak, hogy csak kölyökkorban lehet egy kutyát családban szocializálni. Mégis belevágtunk és egy csodálatos új családtagunk lett ezáltal. Azóta sok hasonló családdal találkoztam, így arra gondoltam, hogy érdemes lenne a tapasztalataikat feltárni és összegezni, így egy lépéssel közelebb jutni ennek az állításnak a megdöntéséhez. Az örökbefogadás előtt én is kerestem a szakirodalomban, de sikertörténeteken kívül nem találtam kutatást ebben a témában. Ezért gondoltam, hogy egy szélesebb körű kutatással alá tudnánk támasztani a tapasztalatainkat, ezáltal könnyebben meggyőzőbbek lennének az emberek arról, hogy ne féljenek a felnőtt kutyák befogadásától.

A társadalomban fontos lenne elérni, hogy mindenki megtanulja, hogyan kell bánni az állatainkkal. Tisztában kell lenni azzal, hogy szeretni és gondozni valamint felelősséggel kell felvállalni őket. Jó lenne, ha itt Magyarországon is felnőne egy generáció, aki már megfelelő állattartási kultúrával rendelkezik. Ha minden állat családban élhetne, akkor nem lenne szükség az állatmenhelyekre. Tudjuk, hogy ezek fenntartása komoly anyagi terheket ró a civil szervezetekre és az önkormányzatokra.

Dolgozatom első részében röviden ismertetem az első menhelyek történetét és az állattartásra vonatkozó jogi szabályozást, az örökbefogadás feltételeit.

Kérdőívet készítettem, amit a már örökbefogadott kutyák gazdái töltöttek ki. A második részben az itt kapott eredményeket elemezve tudtam következtetéseket levonni a feltételezésemre vonatkoztatva.

A kaposvári Kutyatár Természet- és Állatvédő Egyesület menhelyén az örökbefogadás előtt álló kutyák viselkedését tanulmányoztam. Interjút készítettem Boncz Edittel, az egyesület elnökével a menhely működéséről és gazdasági helyzetéről.

Dolgozatom zárásaként összefoglalást, értékelést készítettem.

Várhatóan a kutatásaim alapján meg tudjuk dönteni azt a feltételezést, hogy csak kölyökkutya és gazdája között tud életre szóló kötődés kialakulni.

Tapasztalataimat szeretném a magyarországi állatmenhelyek számára átadni, hogy kutatásomra hivatkozva eredményesebb kampányt tudjanak folytatni a felnőtt kutyák örökbefogadásának érdekében.

2. Az állatmentés története

2.1. Állatvédelem

Az állatvédelem az állatok okatlan kínzásának, pusztításának megakadályozása, megfelelő tartásuk, kíméletük biztosítása. Bizonyos elemeivel már az ókori Görögországban találkozzunk. Az ókori görög szövegekben találunk néhány olyan példát, amelyeket mai szóhasználattal élve „állatvédő” törvényeknek nevezhetünk. Ezek a törvények vagy tiltják az állatok (illetve bizonyos állatok) megölését, vagy pedig szigorúan büntetik azokat, akik kárt vagy fájdalmat okoztak az állatoknak.

Az Országgyűlés 1998-ban alkotta meg az állatvédelmi törvényt, amelynek célja, hogy elősegítse az állatvilág egyedeinek védelmét, fokozza az emberek felelősségtudatát az állatokkal való kíméletes bánásmód érdekében, valamint meghatározza az állatok védelmének alapvető szabályait.

2.2. Az első menhely

Carolina Earle White 1833-ban született Philadelphiában, egy jómódú családban. Szüleinek köszönhetően sokkal több tanulási lehetősége volt, mint a többi korabeli lánynak, csillagászatot tanult és 5 idegen nyelvet beszélt. Az 1800-as években az állattartási kultúra nagyon alacsony szinten volt. Mindennapos dolog volt, hogy a lovakat és öszvéreket az utcákon ütlegették a kocsisok. A fiatal lánynak nehezebb esett szó nélkül hagyni ezt a dolgot, majd miután 1854-ben hozzá ment az őt mindenben támogató Richard P. White-hoz, aláírásokat kezdtek gyűjteni, hogy menhelyet hozhassanak létre a gazdátlan állatoknak. Colonel M. Richards Muckle személyében újabb támogatót találtak. A kérelem elfogadása után a szervezetet működtetők között csak Richard P. White és Colonel M. Richards neve szerepelt, mivel ekkor még nem volt elfogadott, hogy nők is üzemeltessenek valamilyen intézményt. Így 1868-ra megnyitották a világ első állatmenhelyét, ahol gazdátlan kutyák kaptak átmeneti szállást, amíg valaki örökbe nem fogadta őket.

2.3. Az örökbefogadás feltételei a kaposvári Kutyatár Természet- és Állatvédő Egyesület menhelyén

- Csak 18 éven felüli személyek fogathatnak örökbe!
- Az örökbefogadás csak személyesen történhet.
- Az örökbefogadáshoz szükség van személyigazolványra, lakcímkártyára, valamint egy jelképes örökbefogadási díjat is kérnek.

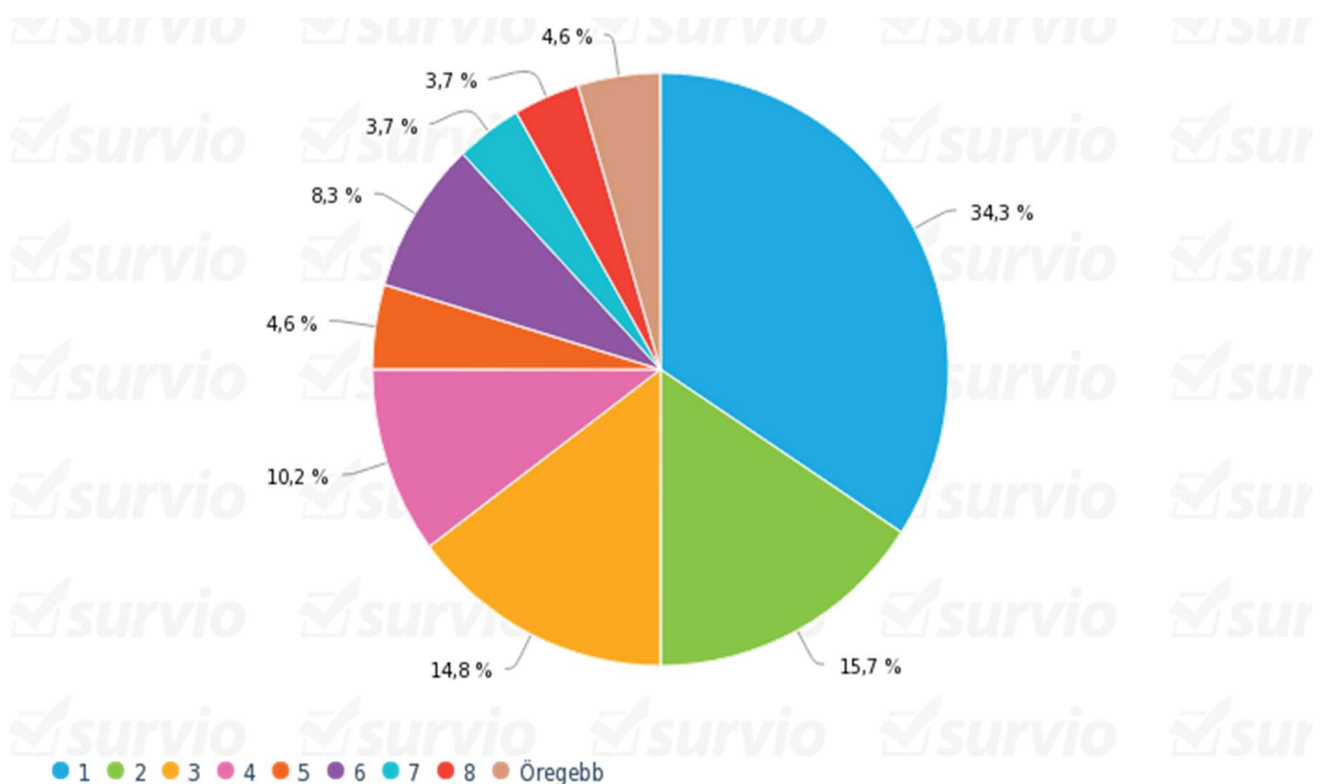
Az állat **nem örökbe fogadható**, ha orvosi kezelés alatt áll. Az örökbefogadás minden esetben ismerkedéssel kezdődik. Az örökbe adásnál a következőket is figyelembe veszik: több jelentkező esetén a látogatások gyakoriságát, várható elhelyezés körülményeit, az állat melyik jelentkezőt fogadja el jobban. Azonnal elvihető egy állat, amennyiben megvannak a szükséges oltásai, nem áll orvosi kezelés alatt. Ugyanígy tehetünk, ha nincs egyéb, az azonnali örökbe fogadást kizáró ok. Ilyen ok lehet, hogy az eredeti gazdáját keressük, orvosi kezelés alatt áll, még nem kapta meg az oltásait. Az örökbefogadás előtt ismerkedésre kerül sor, ahol az állatgondozók eldöntik, hogy az állat elfogadja-e a leendő gazdáját.

3. Kérdőíves kutatás az örökbefogadott kutyák szocializációjáról a családokban

Kérdőívem segítségével vizsgáltam az emberek örökbefogadási gondolkodását. A kérdőívet 300 fő töltötte ki a [survivo](#) internetes oldalon.

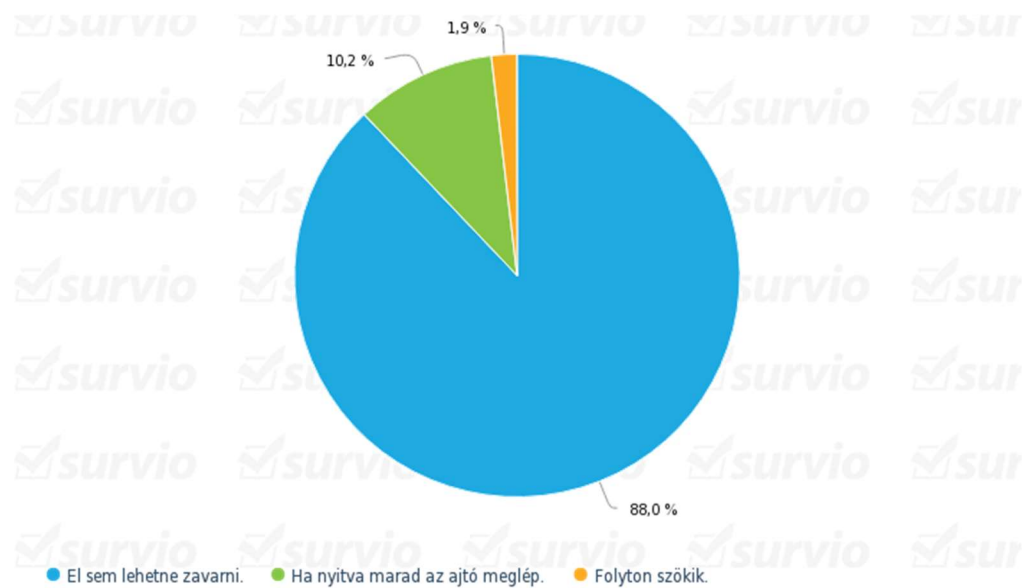
3.1. A kérdések és a válaszok értékelése:

1. Hány éves volt a kutya, amikor örökbe fogadta?



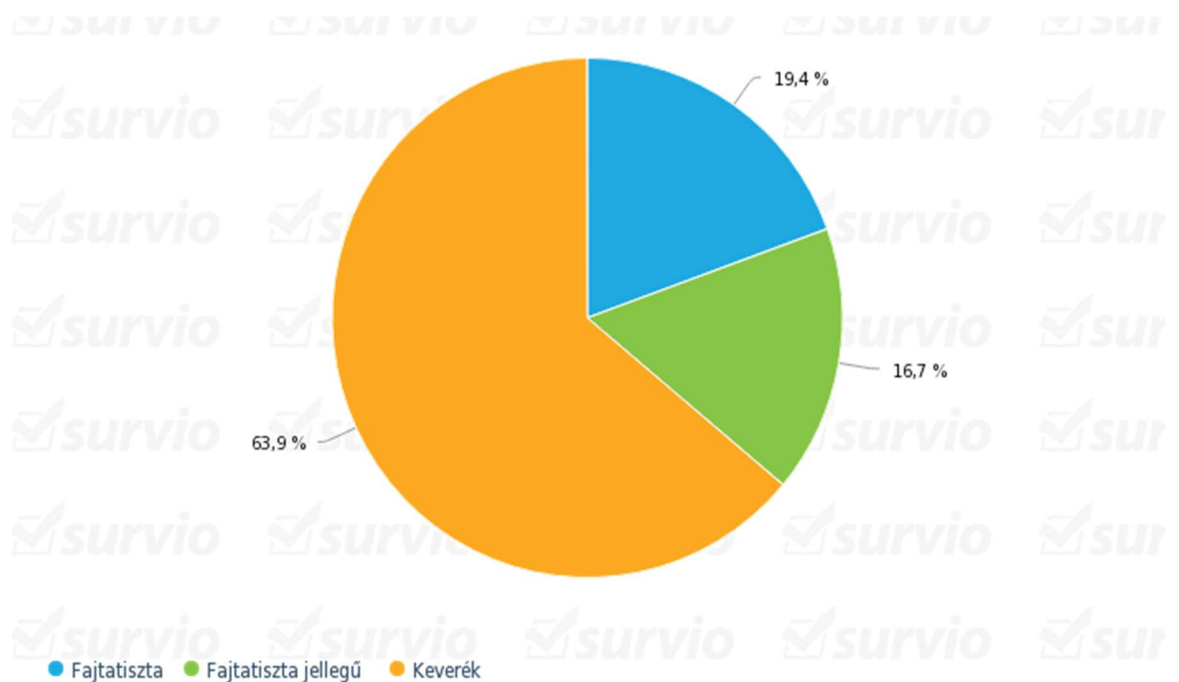
A kutyák többségét, azaz 64,8%-át 1 és 3 éves koruk között fogadták be, de 20db kutyát 8 éves koruk felett vettek magukhoz.

2. Mennyire ragaszkodó a kutya?



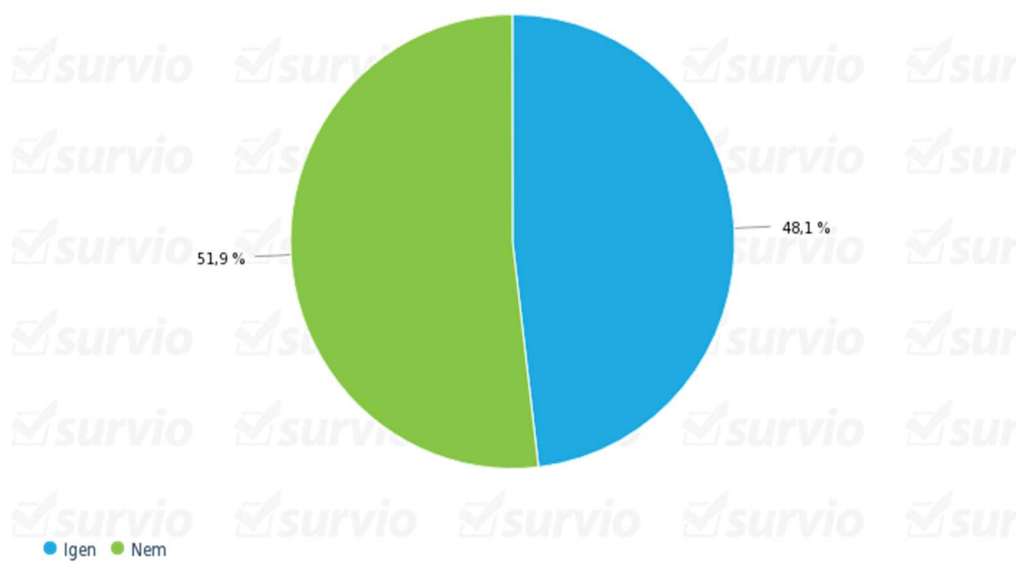
A kutyák 88%-a soha nem szökött meg a gazdától, 10,2%-uk önálló sétákra megy, de csak 1,9%-uk szökik meg otthonról rendszeresen.

3. Fajtatiszta vagy keverék a kutyája?



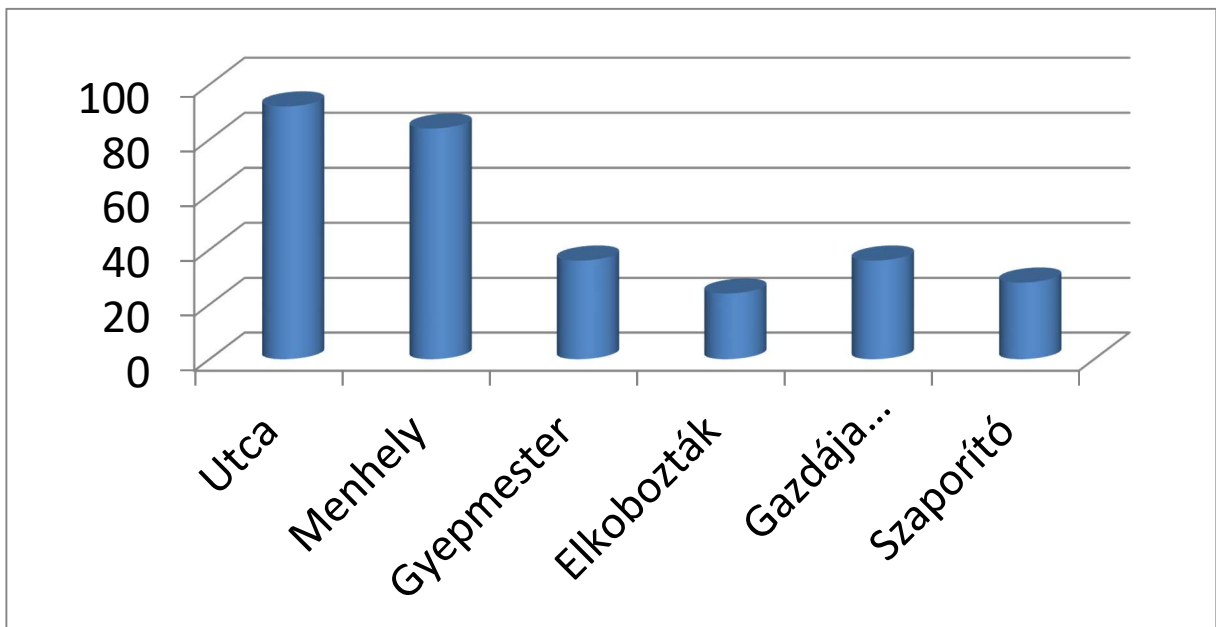
Az örökbefogadott kutyák 63,9 %-a keverék, 16,7%-a fajtatiszta jellegű, 19,4%-uk pedig fajtatiszta.

4. Kellett-e lelkileg rehabilitálni a kutyát?



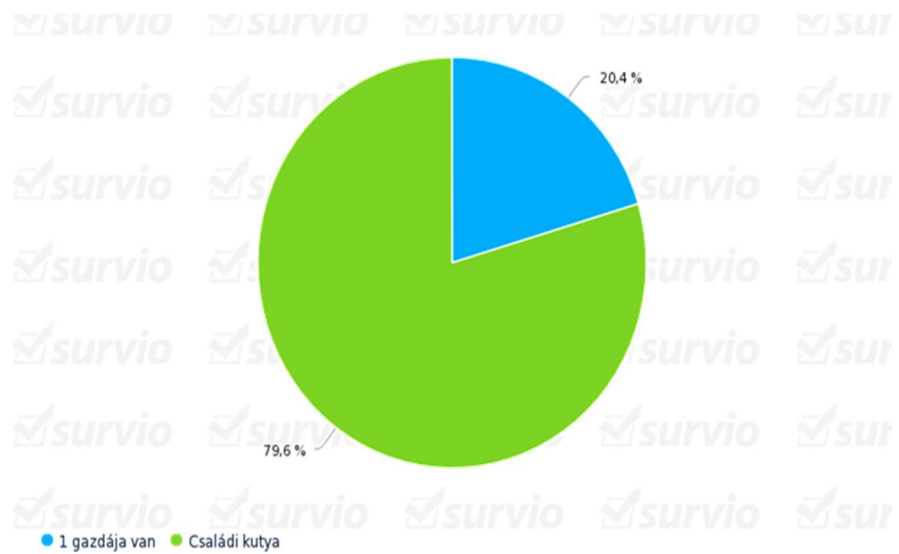
A kutyák 48,1%-át lelkileg rehabilitálni kellett a családba kerülést követően, mert megviselte őket hányattatott sorsuk. 51,9% problémamentesen alkalmazkodott a családok mindennapjaihoz.

5. Honnan fogadta örökbe kutyáját?



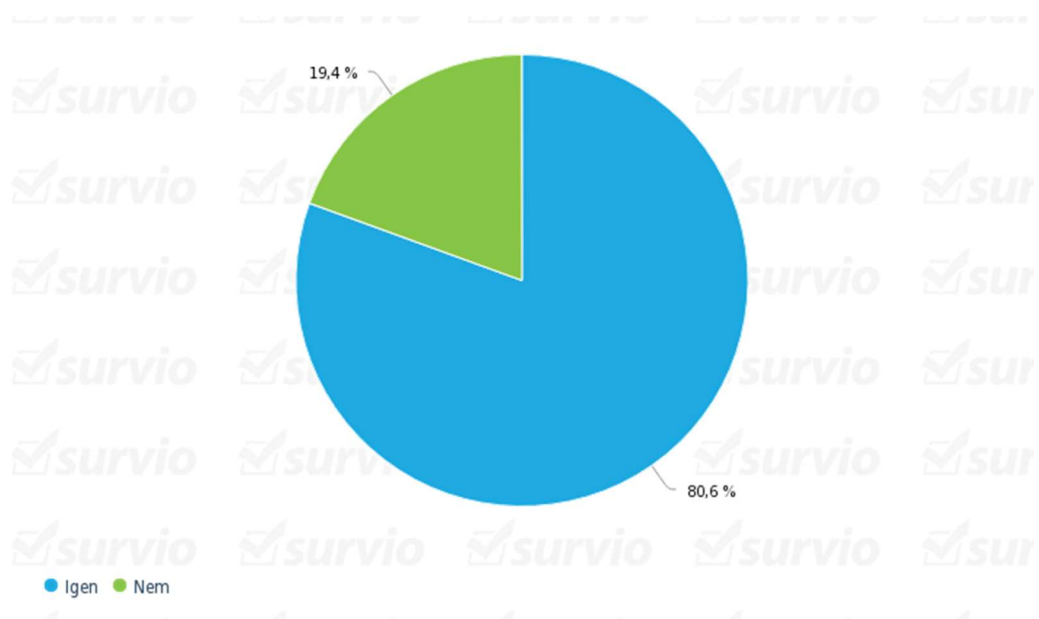
92 kutyát utcáról, 84-et menhelyről, a 36-ot gyepmesteri telepről, többet pedig szaporítótól és korábbi gazdától fogadták örökbe.

6. Egy gazdához kötődik a kutya vagy az egész családhoz?



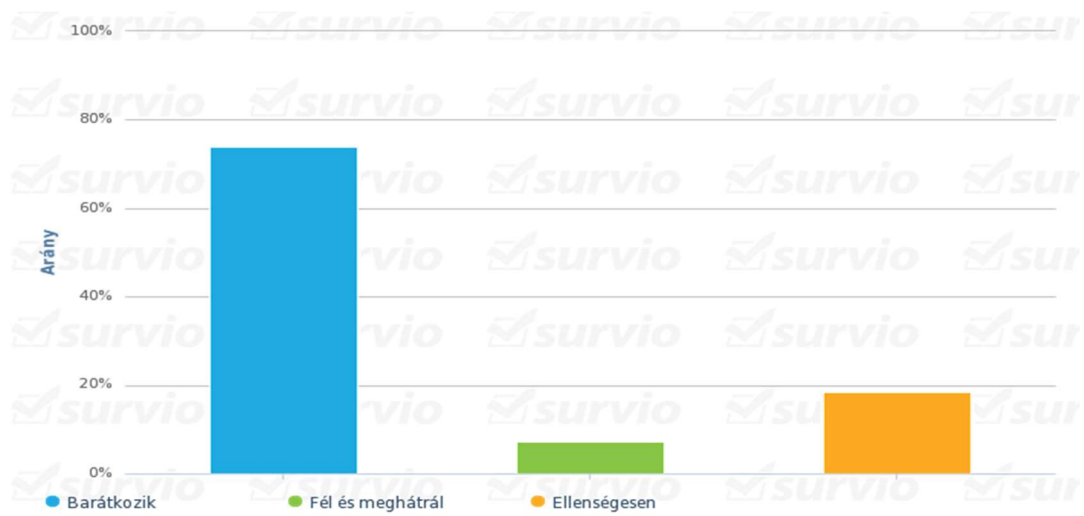
A kutyák csupán 20,4 %-a egygazdás, 79,6%-uk a család minden tagját elfogadta.

7. Kutyája tudja az alap engedelmisségi feladatokat? (ül, fekszik, marad)



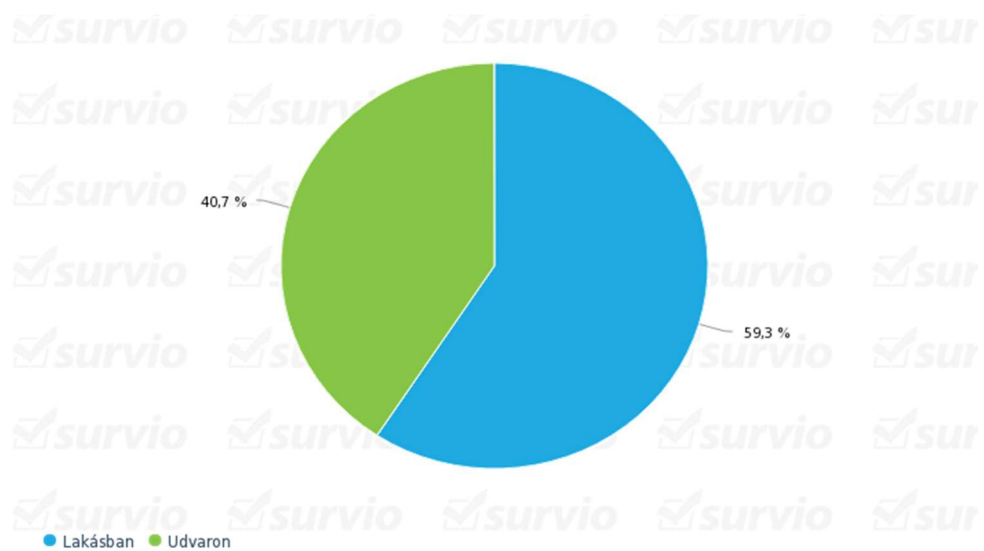
A kutyák 80,6 %-a tudja, és csak 19,4%-uk nem tanulta meg az alap engedelmisségi feladatokat.

8. Más kutyákkal hogy viselkedik a kutyája?



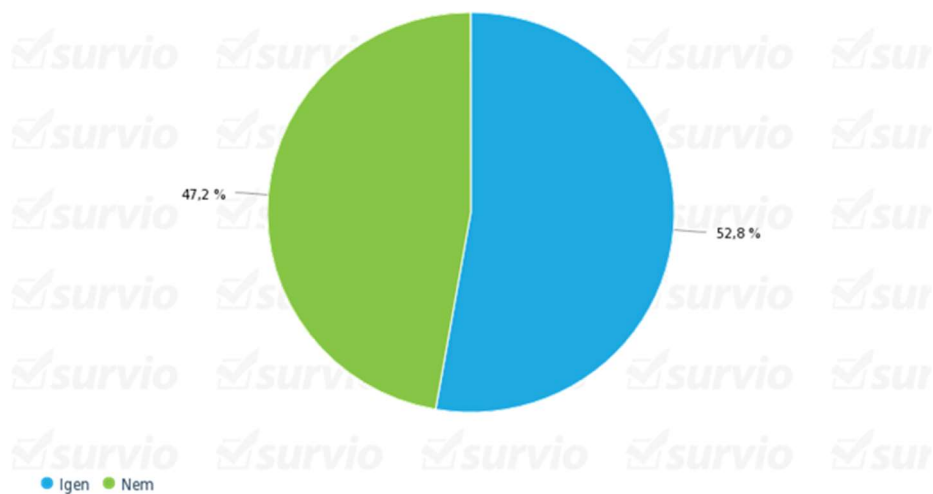
A kutyák 74%-a barátságosan viselkedik a többi kutyával, 19%-uk ellenségesen. 8 %-uk fél és meghátrál, ha idegen kutyákkal találkozik.

9. Lakásban vagy udvaron lakik a kutya?



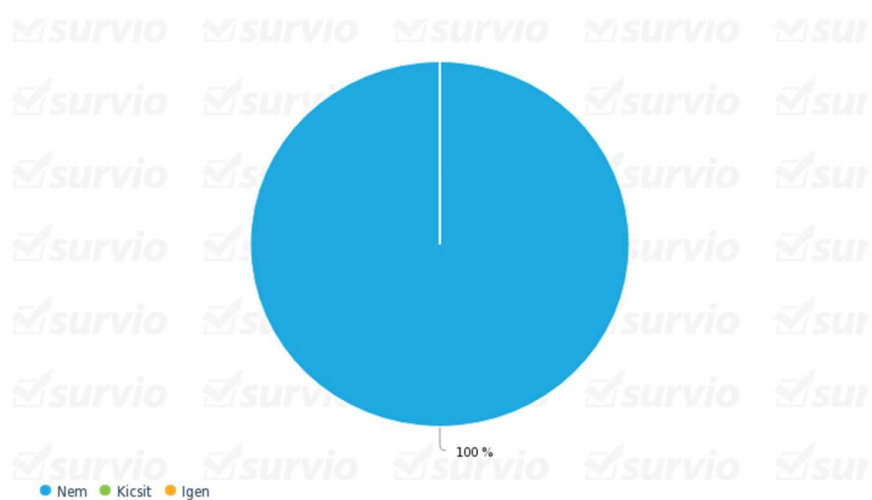
A kutyák 59,3%-a lakásban lakik közvetlenül a családdal, 40,7%-uk udvari kutya.

10. Új nevet adott kutyájának, amikor örökbe fogadta?



A gazdák 52,8 %-a új nevet választott kutyájának, 47,2 %-uk megtartotta korábbi nevét.

11. Megbánta, hogy felnőtt kutyát fogadott örökbe?



A 300 válaszadóból összesen 1 fő bánta meg, hogy felnőtt korban fogadta örökbe a kutyáját.

4. Interjú Boncz Edittel, a kaposvári Kutyatár Természet- és Állatvédő Egyesület elnökével.

- 1. Mióta működik a Kutyatár Természet- és Állatvédő Egyesület Kaposváron?**
2012 február óta.
- 2. Átlagosan hány kutya található a menhelyen?**
- 3. Mostanában 150 körüli a létszám és ideiglenes befogadónál is található kutyák.**
- 4. Mennyi az teljes üzemeltetési költsége havonta?**
2Millió Ft – ez átlagos számítás.
- 5. Ebből mennyi a kutyák állatorvosi számlája havonta, és mennyi a havi üzemanyag fogyasztás?**
Az állatorvos átlag 800.000-900.000 Ft.
Az üzemanyag pedig többnyire 100.000-120.000 Ft.
- 6. A fenntartási költségek hány %-át tudják fedezni a befolyt adó 1%-okból?**
Nagyjából a 30%-át.
- 7. A város önkormányzata milyen mértékben járul hozzá a menhely fenntartási költségeihez?**
Szintén nagyjából 30%-át fedezi a költségeinknek.
- 8. A menhelyen heti hány óra a munkaidő?**
Hivatalosan 8 óra, de ez nem mindig tartható.
- 9. Mennyi időt töltenek a telepen kívüli munkával?**
Változó, de átlagosan 6 órát.
- 10. Szükségük van-e külföldi állatvédő szervezetek támogatására?**
Mindenképpen.
- 11. Ha igen, akkor ez milyen módon történik?**
Egyrészt táppal, egyéb tárgyi adománnyal, fejlesztésekkel, valamint örökbe adással.
- 12. Évente hány kutya veszi életét átlagosan a túlsúlyolt kennelek miatt?**
2-3
- 13. Átlagosan mennyi kutya kerül vissza örökbefogadótól a telepre és milyen indokkal?**
Talán 5-6. Változó okok miatt: költözés (külföldi munkavállalás), nem tudják kezelni a kutyát (szökik, kárt okoz, hiperaktív, ugrál...)
- 14. Mennyire sikeresek a felelős állattartással kapcsolatos előadások, programok?**
Azt gondolom, hogy fontosak és sikeresek, főleg az iskolásoknál, óvodásoknál, de előfordul, hogy a hátrányos helyzetű családok is a kapott információ hatására változtatnak állattartási szokásaikon.
- 15. Évente hány diák segíti közösségi munkájával az egyesületet?**
Nagyjából 10-15.
- 16. Hány ideiglenes örökbefogadó segíti az egyesület munkáját?**
Átlagban 10 befogadónál vannak kutyáink.
- 17. Ön szerint mit tehetünk mi fiatalok azért, hogy a társadalom állattartási kultúrája fejlődjön?**
Megfelelő ismereteket, tapasztalatokat kell szerezni. Ezeket lehetőség szerint terjeszteni, valamint saját jó példánkkal irányt mutatni. Figyelni a környezetünkben lévő állatokra és gazdáikra. Ha problémát észlelünk, ne maradjunk közömbösek, igyekezzünk cselekedni.
- 18. Az állam részéről milyen intézkedésekre lenne szükség a helyzet javítására?**
Képzett, jogkörrel felruházott állatrendőrséget lenne szükséges felállítani. A mostani helyzetet jogkör nélküli, adományokból tengődő civil szervezetek nem tudják

megoldani. Be kell venni az oktatásba a környezet- és állatvédelmet (persze ez feltételezi, hogy mindezt jó pedagógusokkal, jó tematika szerint felépített tananyaggal tesszük). Szigorúan szabályozni kellene a tenyésztést. A tudatos és a véletlenszerű szaporítók létezését kell ellehetetleníteni. A szigorú követelményeknek megfelelő tenyésztőkön kívül kötelezővé kellene tenni az ivartalanítást, amelynek szükséges lenne az árát államilag támogatni. Minden fentebb felsorolt tényezőt folyamatosan ellenőrizni, szankcionálni szükséges. Államilag fenntartott menhelyeket kellene létesíteni. Fontos lenne betartani az állattartás alapvető szabályait.

5. Az állatok tartásának általános szabályai

4. § (1) Az állattartó köteles a jó gazda gondosságával eljárni, az állat fajának, fajtájának és élettani szükségleteinek megfelelő életfeltételekről gondoskodni.

(2) Az állat életfeltételeinek kialakításánál tekintettel kell lenni korára, nemére és élettani állapotára. Biztosítani kell az egymásra veszélyt jelentő, egymást nyugtalanító állatok elkülönített tartását.

(3) Az állattartónak gondoskodnia kell az állat igényeinek megfelelő rendszeres, de legalább napi egyszeri ellenőrzéséről.

5. § (1)¹⁵ Az állattartó gondoskodni köteles az állat megfelelő és biztonságos elhelyezéséről, szakszerű gondozásáról, szökésének megakadályozásáról.

(2) A megkötve tartott vagy mozgásában egyéb módon korlátozott állat számára is biztosítani kell a zavartalan pihenés és a sérülésmentes mozgás lehetőségét.

(3)¹⁶ A szabadban tartott állatok számára - azok természetes viselkedését is figyelembe véve - biztosítani kell olyan területet, illetve létesítményt, ahol azok veszély esetén, valamint az időjárás káros hatásaival és az egészségre ártalmas hatásokkal szemben védelmet találnak.

(4)¹⁷ Az állandóan zárt körülmények között tartott állat számára az állattartó köteles az állat szükségleteihez igazodó, megfelelő mozgásteret biztosítani.

(5)¹⁸ A gazdasági haszon céljából tartott állat tartása, szállítása és életének kioltása során előnyben kell részesíteni az állatkímélő technológiákat.

(6)¹⁹ A kedvtelésből tartott állat ürülékét az állattartó a közterületről köteles eltávolítani.

6. Összefoglalás

Az eredményeket összegezve sikerült alátámasztani a korábbiakban megfogalmazott hipotézisemet, miszerint a felnőtt korban örökbefogadott kutyák is képesek idomulni, és beilleszkedni egy családba, csakúgy, mint a kölyök korban örökbefogadott társaik. Az utolsó kérdésre adott válaszok pedig egyértelműen bizonyítják, hogy bátran választhatunk társat, családtagot a menhelyek lakói közül.

Nem elhanyagolható a gazdasági vonzata az örökbefogadásnak, mert mint kiderült a menhelyek fenntartása nagy anyagi terhet jelent a társadalomnak.

Források:

<https://hu.wikipedia.org/wiki/%C3%81latv%C3%A9delem>

http://www.vmi.szie.hu/tananyagok/tananyag/termeszet_es_vadvedelem/allatvedelem.pdf

<https://docs.google.com/file/d/0BywjsncP46lpeWg0Uy1ydWJvWIE/edit> (13-14. oldal)

https://en.wikipedia.org/wiki/Caroline_Earle_White (angol nyelvű)

<http://www.kutyatar-kaposvar.hu/>

<https://www.citatum.hu/idezet/24339>

Mund Katalin (2015): Kutyaetológia kulisszatitkai. Metropolis Media

Csányi Vilmos (2005): Bukfenc és Jeromos; Hogyan gondolkodnak a kutyák? Vince Kiadó Kft.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	1
„ Egy nemzet nagysága és erkölcsi fejlettsége híven tükröződik abban, ahogyan az állatokkal bánik” (Mahatma Ghandi).....	1
2. Az állatmentés története.....	2
2.1. Állatvédelem	2
2.2. Az első menhely	2
2.3. Az örökbefogadás feltételei a kaposvári Kutyatár Természet- és Állatvédő Egyesület menhelyén.....	2
3. Kérdőíves kutatás az örökbefogadott kutyák szocializációjáról a családokban.....	3
3.1. A kérdések és a válaszok értékelése:	3
4. Interjú Boncz Edittel, a kaposvári Kutyatár Természet- és Állatvédő Egyesület elnökével.	9
5. Az állatok tartásának általános szabályai	10
6. Összefoglalás	10
Források:	11